

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет психології
Кафедра педагогічної та вікової психології

СИЛАБУС
виробничої практики
АСИСТЕНСЬКА НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА

підготовки освітнього ступеня Магістр
спеціальності 053 Психологія
освітньо-професійної програми Психологія

Луцьк – 2022

Силабус практики «Асистентська науково-педагогічна практика», підготовки другого (магістерського) рівня, освітнього ступеня Магістр, галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальності 053 Психологія за освітньо-професійною програмою Психологія

Розробник: Д.Т.Гошовська, доцент кафедри педагогічної та вікової психології, кандидат психологічних наук, доцент;
О.Є.Іванашко, доцент кафедри педагогічної та вікової психології, кандидат психологічних наук, доцент;

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми: (проф. Гошовський Я.О.)

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри педагогічної та вікової психології
протокол № 1 від 29 серпня 2022 р.

Завідувач кафедри: (підпис) (проф. Гошовський Я.О.)

I. ОПИС АСИСТЕНТСЬКОЇ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ ВИРОБНИЧОЇ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна /освітньо-наукова/освітньо-творча програма, освітній рівень	Характеристика виду практики
Денна (заочна) форма навчання	Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки Спеціальність 053 Психологія Освітньо-професійна програма Психологія, освітній ступінь – Магістр освітній рівень другий (магістерський)	Виробнича
		Рік навчання 1
Семестр 1-ий, 2-ий		
Консультації 12 год.		
Самостійна робота 198 год.		
Форма контролю: залік		
Кількість годин/кредитів 210/7		

II. ІНФОРМАЦІЯ ПРО КЕРІВНИКА (-ІВ) ПРАКТИКИ

ППП Гошовська Дарія Тарасівна

Науковий ступінь кандидат психологічних наук

Вчене звання доцент

Посада доцент кафедри педагогічної та вікової психології

Контактна інформація e-mail: Hoschovskadarija@vnu.edu.ua

Дні занять <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi>

Консультації зі здобувачами освіти проводяться згідно графіка консультацій кожного вівторка з 14.00 до 16.00. Якщо здобувач освіти потребує консультацій, то час їх проведення узгоджується з викладачем попередньо.

ППП Іванашко Оксана Євгенівна

Науковий ступінь кандидат психологічних наук

Вчене звання доцент

Посада доцент кафедри педагогічної та вікової психології

Контактна інформація e-mail: Ivanashko.Oksana@vnu.edu.ua

Дні занять <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi>

Консультації середа 13.30-14.30

III. ОПИС ПРАКТИКИ

1. Анотація практики

Розроблений силабус Асистентської науково-педагогічної практики призначений для здобувачів освіти освітнього ступеня Магістр, галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальності 053 Психологія за освітньо-професійною програмою Психологія. У ньому чітко визначені мета і завдання практики, компетентності, зміст практики, форми та методи контролю, критерії та методи оцінювання програмних результатів практики, наведено список основної і додаткової літератури.

Викладений матеріал відповідає наскрізній програмі практик для підготовки магістрів спеціальності 053 Психологія за освітньо-професійною програмою Психологія.

Загальний обсяг практики відповідає кількості годин, відведених навчальним планом педагогічної практики для підготовки магістрів галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальності 053 Психологія, реальному бюджету часу здобувача освіти, відведеного для виконання завдань практики.

Силабус Асистентської науково-педагогічної практики підготовки здобувачів освіти 1-го курсу ступеня вищої освіти магістр, галузі знань галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальності 053 Психологія укладена на основі Закону України «Про освіту» №2145 VIII від 05.09.2017 р., Закону України «Про вищу освіту» № 1556 – VII від 01.07.2014 р., Положення про проведення практики здобувачів освіти вищих навчальних закладів України», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 08.04.1993р. № 93 (зі змінами), рекомендацій про проведення практики здобувачів освіти вищих навчальних закладів України, розроблених науковою установою «Інститут інноваційних технологій і змісту освіти у 2013 році, «Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки, навчального плану та освітньо-професійної програми для спеціальності 053 Психологія.

На Асистентську науково-педагогічну практику відводиться 210 годин (7 кредитів ECTS) у 1 та 2 семестрі. Асистентська практика проходить на базі факультету Психології, Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Асистентська практика є завершальним етапом практичної підготовки випускників факультету психології до роботи на посаді викладача психології ЗВО, відповідно до професійної кваліфікації: Психолог. Викладач психології. Фахівець з навчання та розвитку.

Асистентська науково-педагогічна практика здобувачів освіти ступеня вищої освіти магістра проводитиметься в умовах безпосередньої викладацької, організаційно-методичної, виховної та науково-дослідної роботи у закладах вищої освіти з метою закріплення теоретичних знань, отриманих здобувачами освіти за час навчання, набуття і удосконалення практичних навичок і умінь, формування фахової компетентності та практичного досвіду науково-педагогічної діяльності.

2. Пререквізити: Загальна психологія, Вікова психологія, Соціальна психологія, Психологія мотивації та емоцій, Психологія особистості, Тьюторинг та супровід в соціальних інституціях. Педагогічна психологія, Спеціальна психологія та методика педагогічно-корекційного тренінгу, Методика викладання психології, Педагогічна практика, Психологія депривації, Психологія особистісної події.

Постреквізити: Превентивна науково-педагогічна практика, Психологія здоров'я та ортобіозу особистості, Психологія опанувальної поведінки, Сучасні методики навчання, Психологія розвитку професійної кар'єри та професійної мобільності.

3. Мета і завдання навчальної дисципліни

3.1. *Метою* асистентської науково-педагогічної практики є поглиблення і закріплення знань здобувачів освіти магістратури з питань організації і форм здійснення навчально-виховного процесу, їх наукового та навчально-методичного забезпечення; формування вмінь і навичок опрацювання активних методик викладання професійно-орієнтовних дисциплін фахового напрямку; формування вміння вирішувати конкретні методичні завдання згідно умов педагогічного процесу; виховання в здобувачів освіти магістратури потреби

систематичного поновлення і творчого застосування теоретичних знань й практичних навичок; розвиток педагогічних компетенцій, узагальнення, систематизація та поглиблення загальнопедагогічних знань, умінь і навичок виховної роботи зі здобувачами освіти ЗВО, підготовка магістрів до виконання основних функцій наставника академічної групи.

3.2. Основними завданнями асистентської науково-педагогічної практики є:

- формувати в здобувачів освіти магістратури вміння проводити семінарські, лабораторні та практичні заняття з використанням сучасних методів та технологій навчально-пізнавальної діяльності;
- закріплювати, поглиблювати та узагальнювати психолого-педагогічні, методичні знання в процесі їх використання для вирішення конкретних навчальних завдань;
- формувати і розвивати професійні навички і вміння;
- формувати і розвивати навички творчого педагогічного пошуку, виробляти дослідницький підхід до викладацької діяльності;
- ознайомлювати з сучасними активними методиками викладання дисциплін фахового напрямку, вивчати передовий педагогічний досвід викладачів вищих навчальних закладів;
- засвоїти ключові положення сучасної психології вищої школи;
- сформуванню власну психолого-педагогічну позицію щодо процесу виховання студентської молоді; сформуванню досвід самостійного і творчого аналізу та оцінки педагогічних явищ і ситуацій у практиці роботи ЗВО; набути вміння теоретичного проектування та практичного конструювання навчально-виховного процесу, спрямованого на розвиток особистості здобувачів освіти та їх творчу самореалізацію;
- працювати над набуттям педагогічного мислення, професійної самосвідомості;
- поглиблення і розширення теоретичних знань із психологічних дисциплін та застосування їх у вирішенні конкретних педагогічних завдань під час практики;
- формування у здобувачів освіти-магістрів психолого-педагогічних умінь викладання відповідних навчальних дисциплін у системі вищої школи;
- вироблення умінь організації основних форм навчання у вищій школі, застосування сучасних технологій і методик навчання, застосування активних методів навчання;
- визначити активні методи педагогічного впливу з метою активізації уваги, мислення та пізнавальної активності здобувачів освіти;
- означити відмінності викладання психології для здобувачів освіти різних спеціальностей;
- формування умінь професійного і педагогічного спілкування зі студентською аудиторією;
- розкрити поняття «професійно важливі риси викладача психології»;
- ознайомити здобувачів освіти з особливостями викладацької діяльності психолога та професійними обов'язками асистента кафедри педагогічної та вікової психології;
- виховання у магістрів досвіду викладацької роботи, морально-етичних якостей викладача, індивідуального творчого стилю педагогічної діяльності, потреби в самоосвіті.

4. Результати навчання (Компетентності):

В результаті засвоєння освітнього компонента у здобувачів освіти формуються наступні компетентності: готовність формувати лекції, практичні заняття та семінари з психології та вдосконалювати методики їх проведення; складати план-конспект і проводити лекційні заняття з психології; складати план-конспект і проводити семінарські та лабораторні заняття з психології, а також планувати самостійну роботу здобувачів освіти; демонструвати відмінності викладання психології для здобувачів освіти різних спеціальностей та різних вікових груп.

Перевіряти рівень засвоєння психологічного матеріалу; визначати проблеми і перспективи розвитку та виховання особистості в процесі викладання психології як навчальної дисципліни.

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК5. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ЗК6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК9. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

СК1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та / або практики.

СК5. Здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології.

СК6. Здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах.

СК7. Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.

СК8. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.

СК9. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.

ПР1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

ПР4. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій.

ПР6. Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.

ПР8. Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації.

ПР9. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.

ПР13. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності

5. Структура практики

(денна, заочна форма навчання)

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Пра кт.	Сам. роб.	Кон с.	Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1. Навчально-методична та організаційна робота						
Вибір навчальної дисципліни, визначення її мети і завдань.	11			10	1	10
Розробка здобувачем освіти-магістром Силабусу освітнього компонента.	21			20	1	10
Впровадження програми педагогічної роботи (читання лекцій, проведення семінарських (практичних) занять).	32			30	2	10
Реалізація окремих елементів педагогічної роботи (контроль самостійної роботи здобувачів освіти, перевірка індивідуальних завдань).	21			20	1	10
Організація проблемної групи. Складання плану роботи. Опис змісту та форм роботи (для здобувачів освіти 1-3 курсів ОП Психологія)	20			19	1	10
Разом за модулем 1	105			99	6	50
Змістовий модуль 2. Виховна та наукова робота						

Розробка й впровадження здобувачем освіти програми виховної роботи (проведення виховних заходів, в тому числі контрольного зі здобувачами освіти академічної групи)	21			20	1	10
Організація Науково-практичного семінару за участі здобувачів освіти - слухачів Проблемних груп	22			20	2	10
Підготовка тез в збірник «Психогенеза особистості: норма і девіація» (за темою магістерського дослідження)	21			20	1	10
Узагальнюючий аналіз проведеної педагогічної роботи.	20			19	1	10
Складання звіту за результатами педагогічно-асистентської практики.	21			20	1	10
Разом за модулем 2	105			99	6	50
Види підсумкових робіт (за потреби)						
Всього годин/ Балів	210			198	12	100

IV. ЕТАПИ ПРАКТИКИ, зміст роботи, форма звіту, зміст консультації керівника практики

<i>Термін</i>	<i>Зміст роботи</i>	<i>Форма звіту</i>	<i>Зміст консультації керівника</i>
<i>1 етап</i>	Вибір навчальної дисципліни, визначення її мети і завдань. Організація проблемної групи.	написання пояснювальної записки до робочої та навчальної програм. Складання плану роботи.	Допомога у визначенні мети та формулюванні завдань курсу з обраної навчальної дисципліни.
<i>2 етап</i>	Розробка здобувачем освіти-магістром навчальної та робочої програм.	звіт керівнику про виконану навчальну та робочу програми.	Забезпечення необхідними методичними матеріалами та документами для планування та проведення аудиторних занять.
<i>3 етап</i>	Розробка й впровадження здобувачем освіти програми виховної роботи (проведення виховних заходів, в тому числі контрольного зі здобувачами освіти академічної групи)	План виховної роботи на період терміну практики	Допомога у визначенні мети та формулюванні завдань виховної роботи, визначення основних заходів, відповідно до плану виховної роботи навчального закладу, сприяння у розробці контрольного виховного заходу
<i>4 етап</i>	Впровадження програми педагогічної роботи (читання лекцій, проведення семінарських (практичних) занять).	конспект лекцій, семінарів, практичних занять керівнику	Інформування здобувача освіти-магістра щодо засобів оптимізації форм і методів проведення педагогічної роботи.
<i>5 етап</i>	Реалізація окремих елементів педагогічної роботи (контроль самостійної роботи здобувачів освіти, перевірка індивідуальних	поточний аналіз впровадження окремих елементів розробленої навчальної програми.	Надання поточного зворотного зв'язку щодо результатів реалізації окремих елементів проведеної здобувачем освіти-магістром педагогічної роботи.

	завдань). Організація Науково-практичного семінару за участі здобувачів освіти - слухачів Проблемних груп	Програма семінару.	
6 етап	Узагальнюючий аналіз проведеної педагогічної роботи. Підготовка тез в збірник «Психогенеза особистості: норма і девіація»	отримання характеристики від методиста-керівника. Узгодження матеріалів публікації.	Допомога у здійсненні рефлексивного аналізу проведеної магістром педагогічної роботи.
7 етап	Складання звіту за результатами педагогічно-асистентської практики.	письмовий звіт про результати асистентської науково-педагогічної практики	Надання змістовної оцінки якості та ефективності проведеної магістром педагогічної роботи.

V. ВИДИ (ФОРМИ) ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

1. Провести лекційне заняття, практичні та лабораторні заняття з використанням інноваційних навчальних, розвиткових та виховних активних й інтерактивних технологій.
2. Розробити й впровадити кураторську програму виховних заходів тьюторського супроводу (проведення виховних заходів, в тому числі контрольного, зі здобувачами освіти академічної групи 1-2 курсів). До звіту підготувати сценарій виховного заходу.
3. Організувати роботу проблемної групи. Скласти план роботи. Здійснити опис змісту та форм роботи (для здобувачів освіти 1-3 курсів ОП Психологія).
4. Розробити Силабус освітнього компонента (обговорити назву освітнього компонента для розробки силабусу з керівником практики).
5. Організувати Науково-практичний семінар за участі здобувачів освіти - слухачів Проблемних груп. Розробити програму семінару та докласти її до звіту.
6. Підготовка тез в збірник «Психогенеза особистості: норма і девіація». За умови опублікування тез у збірнику наукових праць слід додати до звіту відбиток статті, титульного аркушу та змісту збірника, де зазначене прізвище автора.
7. Підготувати звіт про проведеною роботу, заповнити щоденник та презентувати стінгазету про перебування на практиці (або презентація в інший спосіб: відео на сайті факультету, інстаграм тощо).

VI. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРАКТИКИ

Зміст роботи, що оцінюється	Кількість балів
1. Теоретична підготовка: – знання предмету; – володіння матеріалом під час проведення уроків, гуртків, екскурсій, польових робіт тощо.	15
2. Психолого-педагогічна майстерність: – педагогічний такт; – комунікабельність; – емпатійність; – неконфліктність тощо.	10

3. Особистісні характеристики: <ul style="list-style-type: none"> – дисциплінованість під час проходження практики; – ініціативність; – самостійність; – професійна спрямованість; – інноваційність тощо. 	5
4. Оцінювання процесу проходження практики: <ul style="list-style-type: none"> – проведення занять, виховних заходів тьюторського супроводу, проблемної групи; – написання тез у збірник матеріалів конференції; – формування документації, облікової звітності на базі практики тощо. 	20
5. Оцінювання звітної документації: <ul style="list-style-type: none"> – план-конспект навчальних занять; – план роботи проблемної групи; – план виховної роботи на період терміну практики; – сценарій виховного заходу; – плани екскурсій тощо; – програма Науково-практичного семінару за участі здобувачів освіти - слухачів Проблемних груп; – підготовка тез в збірник «Психогенеза особистості: норма і девіація». 	20
6. Оцінювання допоміжної документації : <ul style="list-style-type: none"> – загальне оформлення щоденника; – оформлення допоміжної документації (конспекти лекцій, практичних занять, схеми позааудиторної роботи (наукового гуртка тощо), матеріалів тьюторства (помічника куратора). 	5
7. Захист практики.	25
Сума	100

Політика оцінювання

Перед початком практики проводиться настановна конференція, на яку запрошуються представники баз практики. На конференції роз'яснюється мета і завдання практики, її порядок і зміст.

Критерії оцінювання кожного з завдань практики здобувачі освіти отримують перед початком практики. Диференційована оцінка (бали) за кожне завдання практики виставляється керівником від кафедри педагогічної та вікової психології.

Після завершення практики відбувається захист в присутності комісії. Підсумкова оцінка за практику враховується нарівно з іншими оцінками, які характеризують успішність здобувача освіти. Результати складання заліку з практики заносяться в залікову відомість, проставляються в заліковій книжці та в журналі обліку успішності.

При проходженні практики «**Асистентської науково-педагогічної практики**» здобувач освіти виконує завдання згідно з навчальним планом та у відповідності до програми силабусу. Кожна із зазначених форм роботи максимально оцінюється:

Таким чином, максимальний рейтинговий бал за проходження практики може становити **100** балів.

Політика щодо академічної доброчесності. Здобувачу необхідно дотримуватися морально-етичних правил, дотримуватися навчальної етики, толерантно ставитися до всіх учасників процесу навчання, дотримуватися часових меж та лімітів навчального процесу: не пропускати годин, визначених на практику (у разі пропуску – причину підтвердити документально).

Здобувач освіти не повинен привласнювати чужу інтелектуальну працю; у разі цитування наукових праць, методичних розробок, результатів досліджень, таблиць та ін. необхідно вказувати посилання на першоджерело.

Викладач і здобувач освіти мають дотримуватись ст. 42 Закону України «Про освіту». Усі здобувачі освіти повинні ознайомитись із основними положеннями Кодексу академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки та Ініціативою академічної доброчесності та якості освіти – Academic IQ.

Політика практики регулюється Положенням про академічну доброчесність, запобігання та виявлення академічного плагіату, захист інтелектуальної власності та порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ВНУ імені Лесі Українки

1. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII Стаття 42. Академічна доброчесність. https://kodeksy.com.ua/pro_osvitu/statja-42.htm
2. Кодекс академічної доброчесності https://ra.vnu.edu.ua/akademichna_dobrochesnist/normatyvno-pravova-baza/
3. Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату Додаток 1 та Додаток 3 до положення <https://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/03/Polozhennya-pro-systemu-zapobigannya-ta-vyyavlenya-akademichnogo-plagiatu.pdf>
4. Положення про захист інтелектуальної власності у ВНУ імені Лесі Українки <https://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/12/Polozhennya-pro-zahyst-IV-u-SNU-1.pdf>
5. Положення про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ВНУ імені Лесі Українки. https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2021-02/Polozhennia_poriadok_vyrishennia_konfliktnykh_sytuatsii.pdf

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Відвідування практики є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу. У будь-якому випадку магістри зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів робіт.

У разі відсутності з поважної причини здобувач освіти представляє виконані завдання у письмовому вигляді.

Якщо з об'єктивних причин завдання практики пропущене, здобувач повністю відпрацьовує завдання, що включає всі види активності здобувача та всі види його оцінювання, передбачені цим силабусом. Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем ті завдання, які він пропустив протягом термінів практики (з поважних причин), таким чином покращивши свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені завдання.

День та години відпрацювання визначаються графіком консультацій, який оприлюднюється.

У випадку невиконання та не відпрацювання завдань практики здобувач освіти не допускається до підсумкового контролю та його підсумковий бал за поточний семестр не визначається.

Неформальна освіта. Якщо здобувач освіти хоче покращити підсумковий бал за практику (Див. відповідно до Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки), пропонується підготовка та опублікування тез у матеріалах конференцій.

Здобувач освіти може отримати додаткові бали, або ж претендувати на зарахування максимальної кількості балів за один вид роботи при наявності сертифікату за пройдене навчання додаткової практичної підготовки (підвищення компетентності) з психології, де зміст сертифікату (проблематика навчального курсу) відповідає змісту практики, вказує на здобуті практичні вміння. А також за участь в науково-практичній конференції чи семінарі (круглому столі) при наявності програми участі, в якій зазначена форма участі здобувача освіти: тема заявленої доповіді, або особиста включеність у практичні форми роботи заходу.

Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	Відмінно	Зараховано
82 – 89	Дуже добре	
75 - 81	Добре	
67 -74	Задовільно	
60 - 66	Достатньо	
1 – 59	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

Критерії оцінювання проходження здобувачами освіти Асистентської науково-педагогічної практики:

Оцінка «**відмінно**» - **(90-100 балів)** - всі завдання асистентської науково-педагогічної практики виконано в повному обсязі, виявлено вміння магістранта застосовувати і творчо використовувати психологічні та методичні знання, пов'язані з особливостями педагогічної діяльності в закладі вищої освіти. Виявлено вміння будувати стосунки зі здобувачами освіти, викладачами; вміння аналізувати освітній процес, проводити науково-педагогічні дослідження за різними методиками. Продемонстрована активність та ініціативність у підготовці та проведенні виховних заходів у ЗВО. Звіт подано у встановлений термін, який містить всі структурні елементи. У щоденнику здобувача освіти-практиканта зафіксовано зміст роботи протягом усього періоду проходження практики, є характеристика, підписи керівника від бази та університету завірені печаткою. Характеристика-відгук позитивна, оцінка керівника за практику від бази – «відмінно».

Оцінка «**дуже добре**» - **(82-89 балів)** – завдання, передбачені силабусом практики виконані правильно, але недостатньо повно. Виявлено вміння (на конструктивному рівні) застосовувати педагогічні та методичні знання, пов'язані з особливостями діяльності в ЗВО. Звіт подано у встановлений термін, який містить всі структурні елементи. У щоденнику здобувача освіти-практиканта зафіксовано зміст роботи протягом усього періоду проходження практики, є характеристика, підписи керівника від бази та університету завірені печаткою. Характеристика-відгук позитивна, оцінка керівника за практику від бази – «дуже добре».

Оцінка «**добре**» - **(75 – 81 бали)** - завдання практики виконано. В ході виконання завдань, зокрема підготовка до занять, допускалися незначні помилки. Недостатньо аргументовано здійснював аналіз освітнього процесу. Під час проведення виховних заходів виявляв старанність. Звітна документація оформлена згідно вимог. У щоденнику здобувача освіти-практиканта зафіксовано зміст роботи протягом усього періоду проходження практики, є характеристика, підписи керівника від бази та університету завірені печаткою. Характеристика-відгук позитивна, оцінка керівника за практику від бази – «добре».

Оцінка «**задовільно**» - **(67 – 74 бали)** - завдання практики виконано не в повному обсязі, в ході виконання завдань допускалися помилки. Недостатньо обґрунтовано вибирав методи проведення занять та форми проведення виховних заходів. Допускав помилки під час аналізу освітнього процесу. Звітна документація оформлена з помилками. Щоденник оформлено. У характеристиці-відгуку оцінка керівника за практику від бази – «задовільно».

Оцінка «**достатньо**» - **(60 –66 балів)** - завдання виконано з помилками. Всі завдання практики виконувалися, але допущені неточності. Документація оформлена з помилками. Щоденник оформлено. У характеристиці-відгуку оцінка керівника за практику від бази – «задовільно».

Оцінка «**незадовільно**» - **(1 –59)** незадовільно з можливістю повторного складання. Виявлені проблеми встановлення контакту, не сформовані вміння проводити відповідні

види педагогічної діяльності. Звітна документація оформлена з помилками. Відсутній щоденник, характеристика-відгук. Здобувач освіти не виконав запланованих завдань практики і виявив повну невідповідність до практичної діяльності на репродуктивному та конструктивному рівнях майбутньої професійної діяльності.

VII. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Після закінчення практики у *тижневий термін* (або до дати вказаної як дедлайн) кожен здобувач освіти повинен подати керівникові від кафедри педагогічної та вікової психології для захисту пакет звітної документації. Після перевірки керівником практики документації практики, поданої здобувачем освіти, відбувається *захист в присутності комісії*.

Терміни проведення заліку, а також терміни ліквідації академічної заборгованості визначаються розкладом заліково-екзаменаційної сесії. У разі не отримання заліку, здобувач освіти може перездати його двічі.

У відомості, індивідуальному навчальному плані (заліковій книжці) здобувача освіти записується підсумкова кількість балів за практику.

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Методичне забезпечення

1. Іванашко О. Є., Гошовська Д. Т. Методичні рекомендації до організації навчально-дослідницької діяльності здобувачів освіти та написання наукових робіт. Луцьк, ВНУ ім. Лесі Українки, 2021. 76 с.

Література та інтернет-ресурси

1. Основна

1. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи [Текст] : підруч. за модульно-рейтинговою системою навч. для студ. магістратури : підруч. для студ. вищ. навч. закл. М-во освіти і науки України, Житомирський держ. ун-т ім. І.Франка. Київ : Центр навч. л-ри, 2006. 384 с.
2. Галузинский В. М., Євтух М.В. Основи педагогіки та психології вищої школи в Україні. Київ : Інтел, 1995. 168 с.
3. Кобаль В.І. Методика викладання у вищій школі : навчально-методичний посібник / уклад. В.І. Кобаль. Мукачево : Вид-во МДУ, 2016. 203 с.
4. Матеріали до організації навчального процесу у Волинському національному університеті імені Лесі Українки. – Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2021. – 436 с.
5. Методика викладання у вищій школі : навчальний посібник / О.В. Малихін, І. Г. Павленко, О.О. Лаврентьєва, Г. І. Матукова. Київ: КНТ, 2014. 262 с.
6. Ортинський В. Л. Педагогіка вищої школи: Навчальний посібник для здобувачів освіти вищих навчальних закладів. Київ : Центр учбової літератури, 2009. 472 с.
7. Педагогіка вищої школи : підручник / В. П. Андрущенко [та ін.]; за ред. В.Г. Кременя [та ін.] ; Акад. пед. наук України, Ін-т вищої освіти. Київ : Педагогічна думка, 2009. 256 с.
8. Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. Психологія вищої школи: Навчальний посібник для магістрантів і аспірантів. Київ : ТОВ “Філ-студія”, 2006. 320с.
9. Стандарт вищої освіти України із галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки.
10. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. [2-е видання, доповнене]. Київ : «Академвидав», 2014. 456 с.

2. Додаткова

1. Алексеєнко Т. А. Управління якістю підготовки фахівців в університеті в контексті Болонського процесу. Педагогічний процес: теорія і практика : зб. наук. праць. Київ, 2004. Вип. 1. С. 7-18.
2. Артемова, Л. В. Педагогіка і методика вищої школи : навч.-метод. посіб. для викл., аспір., студ. магістр. Київ : Кондор, 2008. 272 с.
3. Васянович Г. П. Педагогічна етика : Навч. посіб. Київ : «Академвидав», 2011. –248 с.

4. Гончаренко, С. У. Методика як наука. Київ : Хмельницький, 2000. 30 с.
5. Гура, О. І. Педагогіка вищої школи: вступ до спеціальності : навч. посіб. Київ, 2005. 224 с.
6. Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої школи : навч. посібник / А.І. Кузьмінський. Київ : Знання, 2005. 486 с.
7. Ортинський В. Л. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.]. Київ : Центр навчальної літератури, 2009. 472 с.
8. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: Навч. посіб. [2-е видання, доповнене]. Київ : «Академвидав», 2012. 352 с.

3.Інформаційні ресурси

1. Закон України «Про освіту» [Електронний ресурс] / Спосіб доступу: URL: <http://www.osvita.ua/legislation/law/2231/> – Загол. з екрана.
2. Закон України «Про вищу освіту» [Електронний ресурс] / Спосіб доступу: URL: <http://www.osvita.ua/legislation/law/2235/> – Загол. з екрана.
3. Концептуальні засади розвитку педагогічної освіти України та її інтеграції в європейський освітній простір [Електронний ресурс] / Спосіб доступу: <http://www.mon.gov.ua/main.php?query=laws/education/prof-tech/6/0001> – Загол. з екрана.
4. Національна доктрина розвитку освіти в Україні. [Електронний ресурс] / Спосіб доступу: <http://osvita.in.ua/index.php?option>. Загол. з екрана.
5. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012-2021 роки. – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua/images/files/news/12/05/4455.pdf>
6. Указ Президента України № 344/2013 "Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року".

Політика практики

регулюється Положенням про академічну доброчесність, запобігання та виявлення академічного плагіату, захист інтелектуальної власності та порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ВНУ імені Лесі Українки

6. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII [Стаття 42. Академічна доброчесність.](https://kodeksy.com.ua/pro_osvitu/statja-42.htm) https://kodeksy.com.ua/pro_osvitu/statja-42.htm
7. [Кодекс академічної доброчесності](https://ra.vnu.edu.ua/akademichna_dobrochesnist/normativno-pravova-baza/) https://ra.vnu.edu.ua/akademichna_dobrochesnist/normativno-pravova-baza/
8. [Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату](https://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/03/Polozhennya-pro-systemu-zapobigannya-ta-vyyavlenya-akademichnogo-plagiatu.pdf) [Додаток 1 та Додаток 3 до положення https://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/03/Polozhennya-pro-systemu-zapobigannya-ta-vyyavlenya-akademichnogo-plagiatu.pdf](https://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/03/Polozhennya-pro-systemu-zapobigannya-ta-vyyavlenya-akademichnogo-plagiatu.pdf)
9. Положення про захист інтелектуальної власності у ВНУ імені Лесі Українки <https://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/12/Polozhennya-pro-zahyst-IV-u-SNU-1.pdf>
10. [Положення про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ВНУ імені Лесі Українки.](https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2021-02/Polozhennia_poriadok_vyrishennia_konfliktnykh_sytuatsii.pdf) https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2021-02/Polozhennia_poriadok_vyrishennia_konfliktnykh_sytuatsii.pdf

Орієнтовна схема конспекту лекції

1. Наявність конспекту, робочих нотаток.
2. Оголошення теми, плану заняття.
3. Наукове та методичне обґрунтування основних положень, що розглядаються.
4. Чіткість, логічність, доступність викладання матеріалу.
5. Реалізація основних принципів навчання.
6. Зв'язок з попереднім матеріалом, міждисциплінарні зв'язки.
7. Економне використання часу.
8. Дотримання структури заняття, використання інноваційних форм та методів навчання.
9. Характеристика робочої атмосфери заняття.
10. Організація управління процесом навчання (підтримування інтелектуально-емоційного контакту з здобувачами освіти; застосування різних прийомів та методів навчання)
11. Мовлення викладача (логічність, доступність, емоційність, доказовість, впевненість).

Орієнтовна схема конспекту практичного заняття

1. Тема заняття.
2. Мета заняття.
3. План.
4. Короткий опис роботи кожного пункту плану (питання, форми роботи, зміст).

Схема аналізу проведеного здобувачем освіти лекційного заняття

У відповідності з розкладом " ____ " _____ 200 року проведено лекцію з предмету _____

Тема:

П.І.Б. здобувача освіти _____

Факультету психології

Спеціальність _____ Курс _____ Дата _____ Час _____

Група _____ Кількість осіб _____ Присутні _____

1. Науковий характер лекції. Влучність розкриття теоретичних положень, категорій, визначень. _____

2. Зв'язок теоретичного матеріалу з досягненнями практики соціально-педагогічної роботи. Популяризація досягнень вітчизняної науки, передового досвіду соціально-педагогічної роботи _____

3. Методичний рівень викладання: наявність плану лекції, його зв'язок з попереднім матеріалом, використання структурно-логічних схем, логічність і послідовність викладення матеріалу, _____ аргументованість _____ висновків

4. Практична спрямованість: орієнтація на зміст та завдання практичних (семінарських) занять з даної теми. Точність, визначення завдань і термінів їх виконання

5. Завдання для самостійної роботи здобувачів освіти: їх наявність, влучність, доцільність, творчий характер повідомлення термінів та форми перевірки знань _____

6. Стиль викладання: точність визначень, формулювань, емоційність, демократичність, володіння _____ аудиторією, _____ дисципліна

7.Мовленнєві характеристики: чіткість, легкість голосу, вдале інтонування, голосність, тональність _____

8. Рівень технічного забезпечення (використання ЕОМ, відео, проекційної апаратури, фонозаписів тощо) _____

9. Оцінка ефективності проведеної лекції. Побаження та зауваження _____

Дата _____

П.І.Б. рецензента _____

Підпис

ОРІЄНТОВНА СХЕМА СКЛАДАННЯ МЕТОДИЧНОЇ РОЗРОБКИ ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ

Тема _____ Курс _____
 _____, спеціальність _____

Кількість навчальних годин _____

I. Актуальність теми : розкривається значимість теми у майбутній професійній діяльності, наводяться дані, спрямовані на формування позитивної мотивації, пізнавального інтересу до теми, що вивчається.

II. Навчальні цілі заняття (з вказівкою рівня засвоєння, що планується):

- ознайомитись, мати уявлення про ... (а - I),
- знати, засвоїти ... (а - II),
- оволодіти навичками, вміннями або вміти ... (а - II),
- розвивати творчі здібності ... (а - IV).

III. Цілі розвитку особистості (виховні цілі).

Актуальні аспекти: деонтологічний, екологічний, правовий, професійної відповідальності, психологічний, психотерапевтичний, патріотичний.

IV. Міждисциплінарна інтеграція.

Дисципліни	Знати	Вміти
Попередні (забезпечуючі) дисципліни.		
2. Наступні дисципліни, ті що забезпечуються.		
3. Внутрішньопредметна інтеграція (між темами даної дисципліни).		

V. План та організаційна структура лекції

№ п.п.	Основні етапи лекції та їх зміст	Цілі в рівнях абстракції	Тип лекції, методи і засоби активізації здобувачів освіти,	матеріали методичного забезпечення
1.	Підготовчий етап Визначення актуальності теми, навчальних цілей лекції та мотивація.			
2.	Основний етап План викладення лекційного матеріалу.		Вступна лекція, тематична лекція, клінічна лекція, проблемна лекція, міждисциплінарна лекція, оглядова, узагальнююча лекція, лекція-бесіда, лекція із застосуванням наочності.	
3.	Заключний етап 1.Резюме лекції, загальні висновки. 2.Відповіді на можливі запитання. 3.Завдання для самопідготовки здобувачів освіти.		Навчальна література, завдання.	

6. Зміст лекційного матеріалу:

- а) розгорнутий конспект змісту теми;
- б) структурно-логічна схема змісту теми.

7. Матеріали активізації здобувачів освіти під час викладення лекції: питання, задачі, проблемні ситуації, матеріали лекційного контролю, ілюстративні матеріали.

8. Матеріали для самопідготовки здобувачів освіти:

- а) по темі, що викладена в лекції (література, питання, завдання);
- б) по темі наступної лекції (література, перелік основних питань).

ОРІЄНТОВНА СХЕМА СКЛАДАННЯ МЕТОДИЧНОЇ РОЗРОБКИ СЕМІНАРСЬКОГО ЗАНЯТТЯ

Тема _____ Курс _____
 спеціальність _____

Кількість навчальних годин _____

1. Актуальність теми. 2. Навчальні цілі (формулюються в рівнях засвоєння): знати, засвоїти... (α - II), вміти, оволодіти ... (а - III), вміти досліджувати, творчо вирішувати ... (α - IV). 3. Цілі розвитку особистості майбутнього фахівця (виховні). 4. Міждисциплінарна інтеграція.

5. Зміст теми семінарського заняття .

Може даватися у вигляді розгорнутого змісту, структурнологічної схеми змісту теми, тезисному варіанті.

6. План та організаційна структура семінарського заняття.

	Основні етапи, їх функції та зміст	Навчальні цілі в рівнях засвоєння	Тип семінару	
1.	Підготовчий етап Організація заняття. Постановка цілей та мотивація.			
2.	Основний етап Узагальнення теоретичного матеріалу за планом: (дається план питань семінару).		Семінар відтворення теоретичних знань. Узагальнюючий семінар. Семінарконференція. Семінардискусія. Проблемний семінар.	Питання, тести II р, задачі, завдання III р. Структурно-логічні схеми, класифікаційні таблиці. Доповіді здобувачів освіти Навчальні проблеми. Проблемні теоретичні питання, ситуації, завдання, задачі.
3.	Заключний етап Підведення підсумків, оцінювання. Домашнє завдання, література.	II II-III III-IV III-IV IV		План теми наступного семінару. Література. Матеріали самоконтролю

V. Зміст теми заняття може бути представленим: - розгорнутим текстом змісту теми; - структурно-логічною схемою змісту теми; - тезисним викладенням змісту.

Основні етапи заняття, їх функції та зміст	Навчальні цілі в рівнях засвоєння	Методи контролю і навчання	Матеріали методичного забезпечення	Час в хв.
Підготовчий етап Організація заняття. Постановка навчальних цілей та мотивація. Контроль вихідного рівня знань, навичок, умінь.	II-III		Таблиці, муляжі, структурно-логічні схеми, обладнання, лікарські препарати, звукозаписи.	
Основний етап Формування професійних вмінь та навичок (дається перелік основних практичних завдань)	III	Вказуються методи формування навичок, вмінь: практичний, професійний тренінг	Алгоритми (інструкції) для формування практичних навичок, професійних вмінь. Хворі, історії хвороб, обладнання, ситуаційні задачі.	
Заключний етап Контроль і корекція рівня професійних вмінь та навичок. Підведення підсумків заняття (теоретичного, практичного, організаційного). Домашнє завдання (основна і додаткова література по темі).	III	Методи контролю навичок: індивідуальний контроль навичок	Орієнтовна карта для самостійної роботи з літературою.	

VII. Матеріали методичного забезпечення заняття

VII.1. Матеріали контролю для підготовчого етапу заняття: питання, задачі, тестові завдання.

VII.2. Матеріали методичного забезпечення основного етапу заняття: професійні алгоритми (орієнтовні карти) для формування практичних навичок та вмінь, навчальні задачі.

VII.3. Матеріали контролю для заключного етапу: задачі, завдання, тести.

VII.4. Матеріали методичного забезпечення самопідготовки здобувачів освіти: орієнтовні карти для організації самостійної роботи здобувачів освіти з навчальною літературою.

VIII. Література а) навчальна (основна і додаткова); б) наукова; в) методична.

**Схема аналізу проведеного здобувачем освіти практичного
(семінарського заняття)**

У відповідності з розкладом " _____ " _____ 20 року
проведено практичне (семінарське) заняття з предмету

Тема: _____

П.І.Б. здобувача освіти _____

Факультет _____

Спеціальність _____ Курс _____ Дата _____ Час _____

Група _____ Кількість осіб _____ Присутні _____

1. Наявність робочого плану практичне (семінарське) заняття

2. Визначеність мети, завдань практичне (семінарське) заняття, достатня
вмотивованість діяльності здобувачів
освіти _____

3. Відповідність змісту практичного (семінарського) заняття програмі навчального
курсу _____

4. Форма проведення практичного (семінарського)
заняття _____

5. Форми оцінки знань, умінь та навичок здобувачів освіти під час проведення
практичного (семінарського) заняття. Доцільність їх застосування

6. Використання прийомів активізації пізнавально-пошукової діяльності здобувачів
освіти _____

7. Спрямованість практичного (семінарського) заняття на самостійну роботу
здобувачів освіти

8. Особливості стилю педагогічної взаємодії зі здобувачами освіти

9. Оцінка ефективності проведеного практичного (семінарського) заняття

Побажання та зауваження _____

П.І.Б. рецензента _____

Дата _____

Підпис _____